...ia, Administrațiunea
Tipografia:
...ovŭ, piața mare Nr 22.
...rĭ nefrancate nu se primescŭ, Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulŭ inserțiunilorŭ: o seriă garmendŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoielă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe treĭ lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 57. Brașovŭ, Dumineca, 13 (25) Martie 1888.

PROCESULŬ DE PRESSĂ alŭ „GAZETEI TRANSIVANIEI“.

(Continuare.)

Clușiu, 21 Martie.

Președintele (rĕspunḑĕndŭ la întrebarea dintâiu a d-lui Mureșiann): Premitŭ că în sensulŭ art. de lege 44 din 1868 limba oficială la tribunalele regescĭ este cea maghiară, dér totŭ acésta lege dispune, că părțile private carĭ nu cunoscŭ limba maghiară pot sĕ se foloséscă de limba lorŭ maternă, décă voiescŭ a se apĕra în persónă. Dér după ce legea acésta nu dă acestŭ dreptŭ și apĕrătorului, acesta se póte folosi numai de limba maghiară. Așadér nu e neapĕratŭ necesarŭ, ca acusații sĕ se apere în limba lorŭ maternă, dér décă totușĭ voiesc sĕ se apere translatorul va tălmăci apĕrarea lorŭ juraților.

(Președintele se adreséză apoi cătră juriu cu provocarea, că aceia dintre domnii jurațĭ, carĭ cunoscŭ limba română sĕ se redice de pe scaunŭ. *Se redică numai doi inșĭ.)*

Președintele: Constatŭ că doi dintre domnii jurațĭ înțelegŭ limba română, aceștia vorŭ puté esplica și celorlalțĭ cele auḑite.

Translatorulŭ esplică acusațilorŭ enunciările d-lui președinte în limba română.

Dr. Aurel Mureșiauu; Domnule Președinte! Am înțelesŭ că Domnia-vóstră vĕ întemeiațĭ pe aceea, că limba oficială a tribunalului e după lege cea maghiară. Décă în adevĕrŭ așa stă lucrulŭ, noi, carĭ suntemŭ aicĭ ca acusațĭ, nu'lŭ putemŭ schimba. Insĕ în casulŭ de față nu e vorba de limba oficială a tribunalului, ci e vorba despre aceea, că óre noi acusații, carĭ avemŭ dreptulŭ de a ne apĕra în limba nóstră maternă, fi-vomŭ înțeleșĭ de domnii jurați, carĭ chiămațĭ suntŭ a judeca asupra faptelorŭ nóstre? E invederatŭ că jurații numai înțelegêndu-ne limba îșĭ pot forma o părere lămurită din espunerile nóstre și verdictulŭ lorŭ numai în casulŭ acesta póte avé sensŭ.

Dér după ce dintre domnii jurați, precum a-țĭ bine-voitŭ a constata, numai doi inșĭ cunoscŭ limba română, după ce mai departe toțĭ 12 jurațĭ conformŭ jurămêntului, ce l'au depusŭ mai înainte în fața tribunalului, au a-șĭ forma judecata lorŭ *din imediata impresiune,* ce-o va face asupră-le acusarea de-o-parte și apĕrarea de alta; va înțelege d-lŭ Președinte și onoratulŭ tribunalŭ, că posițiunea nóstră, a acusațilorŭ, este fórte grea și penibilă, fiindŭ vorba de apĕrarea dreptului, a libertății și a onórei nóstre ca cetățenĭ de naționalitate română; va înțelege că noi nu ne putemŭ esprima aicĭ în limba nóstră maternă motivele și intențiunile, ce ne-au condusŭ la redactarea articulilorŭ înpricinațĭ, cu acea speranță că domnii jurațĭ ne vorŭ și pricepe. Până când onoratulŭ juriu nu ne va pricepe pe noi acusații nu avemŭ garanțiă, că apĕrarea nóstră va fi cu efectŭ și va avé asupra lui influență cum pretinde legea și dreptatea.

Câtŭ pentru apĕrătorulŭ nostru, necunoscêndŭ elŭ intențiunea și motivele, de carĭ amŭ fostŭ condușĭ noi acusații când amŭ scrisŭ articulii, pentru carĭ suntemŭ trașĭ la rĕspundere, dênsulŭ nu este în posițiune a susținé apĕrarea nóstra în fondŭ, ci misiunea lui se restrînge numai la observarea formelorŭ și la apĕrarea nóstră din punctŭ de vedere al legii.

N'ajunge că d-lŭ președinte se provócă la pracsa tribunalului în privința limbei. E fórte durerósă pentru noi Românii împrejurarea că aicĭ în patria nóstră, într'unŭ procesŭ ca acesta pertractarea se conduce numai în limba maghiarŭ. Dér, repetŭ, acésta noi acusații nu o putemŭ împedeca. Suntemŭ în dreptŭ însĕ a cere ca sĕ fimŭ celŭ puținŭ înțeleșĭ de aceia, carĭ au sĕ ne judece. Trebue sĕ esiste între noi și juriu posibilitatea, ca acesta sĕ ne înțelégă directŭ și imediatŭ, ér nu prin intermediarŭ, căcĭ în casulŭ contrarŭ frumósa și liberala instituțiune a juriului se aduce la absurdŭ.

Eu, care suntŭ încălḑitŭ de foculŭ și dorulŭ de a ajunge împreună cu conaționalii mei o sórte mai bună; eu ca patriotŭ care mĭ-am luatŭ ca misiune apĕrarea drepturilorŭ națiunei mele; eu care sêmtŭ, sciu și cunoscŭ nĕcazurile și suferințele ei;

vĕḑêndŭ că nu mi se dă posibilitatea de a 'mĭ validata dreptulŭ de apĕrare față cu onoratulŭ juriu, deórece numai doi domnĭ jurațĭ arŭ puté sĕ-șĭ dea verdictulŭ după imediata impresiune ce ar primi din apĕrare, mărturisescŭ că mĕ aflu, împreună cu consoțulŭ meu acusatŭ, într'o situațiune cu totulŭ anormală și de aceea vĕ rogŭ d-le președinte în numele meu și alŭ consoțului meu sĕ binevoițĭ a afla o modalitate de a ne scóte din acésta tristă situațiune în care ne găsimŭ.

In casulŭ contrarŭ declarămŭ, că ne-amŭ vedé forțațĭ de împrejurărĭ, deși cu cea mai mare părere de rĕu, a renunța cu totulŭ la apĕrare atâtŭ noi câtŭ și apĕrătorulŭ nostru, după ce ea nu póte fi comunicată imediatŭ cu juriulŭ, și a lăsa ca domnii jurațĭ sĕ aducă verdictulŭ numai pe basa acusațiunei domnului procurorŭ.

Translatorulŭ Dr. Isacŭ tălmăcesce tribunalului vorbirea d-lui Mureșianu.

Președintele spune, că juriulŭ a fostŭ compusŭ după întocmirile legii. Décă acusații nu cunoscŭ limba maghiară, atuncĭ translatorulŭ judecătorescŭ le va tălmăci în limba maghiară apĕrarea conformŭ prescrierilorŭ legii. Legea nu lipsesce pe acusațĭ de acestŭ mijlocŭ de apĕrare. Décă însĕ ei nu vorŭ voi sĕ concédă nicĭ apĕrătorului lorŭ a vorbi pentru ei, atuncĭ vorŭ avé sĕ'șĭ ascrie numai propriei lorŭ greșelĭ urmările.

Translatorulŭ este însărcinatŭ a tălmăci acusațilorŭ cuvintele președintelui, ceea ce si face,

Președintele: conformŭ procedurei, voiu lăsa sĕ se cetéscă articulii. înpricinațĭ deórece între d-nii jurațĭ suntŭ și de aceia, carĭ cunoscŭ limba română (2?), voiu lăsa sĕ se cetéscă articulii și în romănesce.

Notarulŭ citesce după acésta traducerea maghiară a articulului de fondŭ din Nr. 179 alŭ „Gaz. Transilvaniei“ din 1887, ér translatorulŭ urméză a-lŭ ceti în originalŭ. (Articululŭ s'a reprodusŭ în numĕrulŭ de erĭ.)

Președintele: Rogŭ pe d-lŭ translatorŭ sĕ întrebe pe Dr. Aurel Mureșianu, décă mărturisesce, că elŭ a scrisŭ acestŭ articulŭ de fondŭ și décă ia pentru elŭ responsabilitatea. La întrebarea translatorului rĕspunde:

Dr. Mureșianu: Mărturisescŭ că eu l'am scrisŭ și iau pentru elŭ responsabilitatea.

Totŭ acéstă întrebare 'i s'a adresatŭ și d-lui *Stefanŭ Bobancu,* cu privire la articululŭ din Nr. 176 din 1887, după ce s'a cetitŭ în traducere unguréscă și în originalŭ. (Articululŭ s'a reprodusŭ în numĕrulŭ de erĭ.), care asemenea a mărturisitŭ că elŭ a scrisŭ acestŭ articulu de fondŭ pentru care ia rĕspunderea asupră-șĭ.

După acésta se citescŭ mai multe atestate dela autoritățĭ prin carĭ se dovedesce, că amêndoi acusații au o viéță nepătată și că numele lorŭ nu apare nicĭ într'unŭ registru penalŭ, nefiindŭ nicĭodată pedepsițĭ.

La întrebarea președintelui, décă acusații voescŭ ca sĕ mai presenteze vr'unŭ documentŭ, care sĕ se alăture la acte, ei rĕspundŭ că nu.

După acésta terminându-se procedura privitóre la producerea doveḑilorŭ, urméză pledoaria, președintele dândŭ cuvêntŭ mai întâiu acusatorului publicŭ.

Procurorulŭ Dr. Biró: Onoratŭ tribunalŭ și stimațĭ Domnĭ jurați! Așa credŭ că după cele citite nu trebue sĕ motivezŭ îndelungatŭ, că nu numai îmĭ împlinescŭ datoria mea oficiósă, când mĕ presentŭ înaintea Dumnevóstră, ci stima față de lege, care este obligămêntŭ comunŭ, îmĭ impune acestŭ pasŭ. Acelŭ statŭ în care nu este ordine de dreptŭ uu póte esista; locuitorii aceluia potŭ forma órecare organismŭ, dér statŭ nu. Sciu, D-lorŭ jurați, că D-vóstrĕ sunteți pĕtrunșĭ de stimă față cu legea și prin acésta am voitŭ a indigeta ținta ce a condusŭ pe procuratura regéscă la acestŭ pasŭ oficiosŭ.

De când libertatea cuvêntului șĭ-a ruptŭ lanțurie sale, pressa naționalităților nu ține nicĭ unŭ mijlocŭ de neertatŭ ca sĕ distrugă orĭ-ce așeḑămêntŭ constituționalŭ, ca în acéstă patriă, care a fostŭ teatrulŭ atâtorŭ rĕsbóie, sĕ se pótă manifesta nemulțumirea. Spre ajungerea acestui scopŭ nu face lucru de consciință din alegerea mijlócelerŭ și numai într'acolo se nisuește, ca ceea ce voieșee a ajunge, sĕ ajungă în orĭ-ce modŭ.

Pressa naționalitățilorŭ ține pe cetitorii sĕi în continuă agitațiune prin articlii scrișĭ cu condeiulŭ înmuiatŭ în fiere. Nu esistă nimicŭ ce sĕ nu afirme despre Maghiarĭ, décă crede că prin acésta ațîță ura naționalității sale proprie. Și ce alta conține décă nu ură următoriulŭ comunicatŭ: „In ingâmfarea lorŭ amenință cu cutropire“ etc.

Décă fieșcecare cetitorŭ ar avé cunoscința istoriei, atuncĭ așŭ ḑice, că asupra acestei proposițiunĭ amŭ trece c'unŭ surîsŭ la ordinea ḑilei, căcĭ istoria ar arăta invederatŭ, că pe cine, când și unde a contopitŭ în sine națiunea maghiară, dér sciu că nu s'a nisuitŭ a contopi pe micĭ o naționalitate, ci a concesŭ, ca fieșce-care naționalitate sĕ purcédă după propria sa voință și convingere și totușĭ articulul apărutŭ în Nr. 176 al „Gaz. Transilvaniei“ din 1887 afirmă, că națiunea maghiară a voitŭ a contopi în sine pe Românĭ, Sașĭ, Sêrbĭ și Slovacĭ, că persecută, îi apasă și schingiuește totŭ ce nu e maghiarŭ. Intr'adevĕrŭ se recere mare curajŭ, ca cineva în publicŭ și prin unŭ atare organŭ, care este mijloculŭ civilisațiunei, sĕ afirme aceste.

Pre cine au persecutatŭ, pe cine au apĕsatŭ și ce felŭ de fapte crude au sĕvêrșitŭ Maghiarii? Dóră lĭ-au dĕrîmatŭ bisericile séu lĭ-au închisŭ școlele? Nu. Inculpații însușĭ sciu, că acésta nu este adevĕratŭ, dér afirmă aceste ca sĕ stingă și cea mai mică scîntee a simțĕmêntului civicŭ față de Maghiarĭ și națiunea maghiară din peptulŭ conaționalilorŭ. Se afirmă mai departe în articululŭ incriminatŭ, că nemaghiarii lucră ḑi și nópte, suferŭ chinurĭ etc. Aicĭ voiescŭ a înfățișa pe Maghiarĭ ca pe atarĭ, carĭ se susținŭ din munca altora, ca pe nisce părăsițĭ. Afirmă aceea, că celelalte naționalitățĭ muncescŭ numai ca cei dela putere sĕ pótă trăi splendidŭ. Infricoșéză pe cetitorii lorŭ cu aceea, că rĕsplata muncii lorŭ este numai o suferință. Declară în articulŭ pe Maghiarĭ ca pe inimicii celorlalte naționalitățĭ. (176. Pentru ca adversarii noștri etc.)

(„Pentru ca adversarii noștri sĕ-șĭ asigure acéstă posițiune . . . . esploatândŭ pe Nemaghiarĭ, teroriséză, persecută, înegrescŭ și calnmniéză pe cei ce n'au venitŭ dela pólele Altailorŭ.*)

Vĕ întrebŭ pe D-Vóstră, D-lorŭ, că de o miiă de anĭ, de când locuimŭ pe acestŭ pămêntŭ, trăit'amŭ noi totdéuna din munca altora, fost'amŭ noi în restimpŭ așa de mare răpitorĭ? Se recere multă abnegațiune ca față cu astfelŭ de afirmărĭ sĕ nu ni-se înfierbinte sângele, dér chemarea mea oficiósă este, ca sĕ mĕ adresezŭ cu stimă oficiósă și sĕ cerŭ dela D-Vóstră dreptate.

Acestea îmĭ luaiu voiă a le espune față cu cuprinsulŭ articului de fondŭ apărutŭ în Nr. 176 alŭ „Gaz. Trans.“ din 1887 și acuma reviu la articululŭ de fondŭ apărutŭ în Nr. 179 din acelașĭ anŭ. Aceștĭ 2 numerĭ coincidŭ nu numai din întêmplare, ci și pentru aceea pentru că unulŭ intregește pe celălaltŭ, căcĭ pre când în Nr. 176 Maghiarii suntŭ descrișĭ ca parasițĭ, Nr. 179 afirmă, că voimŭ sĕ le răpimŭ drepturile politice, voimŭ sĕ-i facemŭ iloțĭ politicĭ (179. Au totŭ voitŭ Ungurii sĕ sugrume etc.) Tendința continuă și constantă a unei părțĭ a Românilorŭ este, ca sĕ înegréscă pe Maghiarĭ. Cele afirmate în Nr. 176 suntŭ de mai puțină însemnătate, căcĭ ceea ce se răpesce dela naționalitățĭ, aceea érășĭ se póte recâștiga prin diligință; dér Nr. 179 afirmă, că li-se răpesce libertatea politică, care nu se mai póte recâștiga.

Nu este de lipsă ca sĕ demonstrezŭ mai pe largŭ, că chiar acea națiune se invinuesce că face din alțiĭ iloțĭ poli-

*) Veḑi „Gaz. Trans.“ Nr. 176.

ticĭ, la a cărei inițiativă propriă s'a îndeplinitŭ faptulŭ, ca toțĭ sĕ posédă drepturĭ egale. Spre a constata că óre ce au comisŭ Maghiarii ca sĕ nu pótă trăi Românii aicĭ ca Românĭ, sĕ bine voițĭ a privi în legĭ, carĭ nu facŭ deschilinire între naționalitățĭ, ci tractéză numai despre fii și civĭ ai patriei.

Ce este ilotŭ politicŭ? Acela este ilotŭ căruia i-se ia posibilitatea nu numai, dér îĭ este chiar opritŭ prin lege ca sĕ se pótă folosi de orĭ-ce dreptŭ politicŭ. Aceia ar fi la noi ilotĭ politicĭ, carĭ arŭ fi oprițĭ dela esercitarea drepturilorŭ constituționale. Pentru aceea că cineva este Românŭ séu se geréză ca Românŭ, nu póte elŭ esercita tocmai acelea drepturĭ ca orĭ-care altulŭ, décă are cualificațiunea, ce o pretinde legea dela fiăcare cetățénŭ? Nu esercitéză Românii dreptulŭ de alegere și alte asemenea drepturĭ? In ce se manifestă dér aceea, că Maghiarii arŭ voi sĕ facă din Românĭ ilotĭ politicĭ?

Autorulŭ articulului nu a indigetatŭ aceea, că voesce elŭ a înțelege națiune politică séu naționalitate de rassă, și după ce n'a indigetatŭ acésta, așa cetitorii nu au pututŭ înțelege, décă națiunea maghiară persecută pe Românŭ numai pentru că e Românŭ, séu că pune în lucrare față de naționalitatea română totulŭ ca s'o desbrace de naționalitate și s'o contopéscă cu națiunea maghiară. Décă așĭ întreba acésta dela d-lŭ inculpatŭ, credŭ că însușĭ ar afirma cumcă așa ceva nu esistă, pentru că fiesce-care și nu numai specialistulŭ scie aceea, că cei carĭ suntŭ în acéstă țéră se bucură de aceleașĭ drepturĭ și supórtă aceleașĭ greutățĭ.

Față cu articululŭ apărutŭ în Nr. 176 declarŭ, că în decursulŭ investigațiunei, d-lŭ coredactoru a recunoscutŭ, că elŭ este autorulŭ aceluia, dér a susținutŭ că nu l'a îndreptatŭ în contra națiunei maghiare.

Domnilorŭ! Décă vomŭ ceti întregŭ articululŭ, trebue sĕ ne convingemŭ despre aceea, că acéstă afirmare este numai escusare și nu dovadă. Vorbesce despre 5 milióne de ómenĭ, carĭ nu suntŭ toțĭ maghiarĭ și carĭ ḑicŭ despre sine că ei forméză maioritatea; apoi vorbesce despre aceia carĭ de 20 de anĭ încóce supórtă față cu aceste 5 milióne sarcinele statului.

Că cum se póte lua acésta scusă și câtŭ póte fi ea de întemeiată, credŭ că este de prisosŭ a mai argumenta, căcĭ articululŭ ne spune în contra cui e îndreptatŭ și că întru adevĕrŭ ce conține.

Față cu articululŭ apărutŭ în N-ru. 179, Dr. Mureșianu a recunoscutŭ în decursulŭ cercetării, că elŭ este autorulŭ aceluia, și afirmă că dênsulŭ a voitŭ prin acésta numai a esprima, că Maghiarii nu concedŭ ca Românii sĕ esiste ca naționalitate politică și sĕ-șĭ esercite drepturile ca naționalitate politică.

Dér décă vomŭ ceti cu atențiune articululŭ și vomŭ avé în vedere cuprinsulŭ aceluia, nicĭ că ne putemŭ închipui, că Dr. Mureșianu, care se ocupă cu politica, sĕ nu se fi pututŭ esprima așa precum a voitŭ. Dér chiar décă s'ar fi întêmplatŭ vr'o erróre, pentru acésta dênsulŭ este rĕspundĕtorŭ, căcĭ décă cineva nu este în stare a esprima ceva așa precum voesce, atuncĭ sĕ nu se afirme ca conducĕtorulŭ și fericitorulŭ țĕrii. Prin acésta credŭ, că am espusŭ conținutulŭ articulului și acusațiunea referitóre la acesta.

Acum mai rĕmâne numai ca sĕ constatămŭ, décă acesta conține vr'unŭ faptŭ prevĕḑutŭ în codulŭ penalŭ. Da, conține. § 172 al. 2 a codului penalŭ prescrie că ațițarea la ură contra unei naționalitățĭ se pedepsesce cu închisóre de statŭ până la 2 anĭ și 1000 fl. amendă. Conținŭ óre acești articulĭ agitațiune?

Este adevĕratŭ, că autorii acelora nu provócă positivŭ: urîțĭ pe Maghiarĭ! ci afirmă numai că: Maghiarii voescŭ sĕ vĕ despóie de fructele muncei vóstre, că Maghiarii trăescŭ splendidŭ, că Maghiarii voescŭ sĕ facă din voi ilotĭ politicĭ, nu vĕ lasă sĕ trăițĭ ca Românĭ!

Décă afirmămŭ acestea despre cin'eva este încă de trebuință ca sĕ mai spunemŭ că-lŭ și urîmŭ? Ore vorŭ nutri aceste afirmațiunĭ iubire în aceia, carĭ le citescŭ? Décă credețĭ că da, atuncĭ procedețĭ după consciință. Eu nu pretindŭ rĕsbunare, ci voescŭ numai ca sĕ ajungemŭ acolo, ca sĕ ne 'nțelegemŭ unii pe alții; ca sĕ recunóscemŭ că suntemŭ fii acestei patrie comune, căcĭ décă nu ḑicemŭ nimicŭ bine unii despre alții, atuncĭ cum sĕ ne iubimŭ? Eu voescŭ numai sentință dréptă!

Inculpații afirmă, că nu se vorŭ apĕra, pentru că d-nii jurațĭ nu pricepŭ limba română, și décă jurații nu potŭ ḑice că le pricepŭ limba, atuncĭ nicĭ nu potŭ judeca dreptŭ.

Dorința inculpațilorŭ este nemotivată, pentru că d. e. în Geneva apare unŭ ḑiarŭ rusescŭ, care décă ar fi inculpatŭ pentru vr'unŭ delictŭ de pressă, de sigurŭ că nu ar veni înaintea unui juriu cu limba rusésca. (Președintele face atentŭ pe procurorŭ sĕ nu se depărteze dela obiectŭ.)

Mĭ mai aducŭ aminte încă de unŭ esemplu, după care murindŭ unŭ omŭ din Roma, întréga sa avere a lăsat'o cu eschiderea rudeniilorŭ sale unui streinŭ. Născêndu-se procesŭ pentru acésta, streinulŭ a alesŭ ca judecĕtorŭ alŭ sĕu pe unŭ erede îndreptățitŭ. Atuncĭ eredele a esclamatŭ: Credĭ că décă voiu fi eu judecătorulŭ tĕu, nu voiu spune adevĕrulŭ?

Așa este și 'n casulŭ de față. Fără apĕrare, încredințezŭ judecata juraților credêndŭ că și astfelŭ jurații vorŭ avé curagiulŭ a spune adevĕrulŭ și a judeca dreptŭ. Rogŭ pe jurați sĕ judece astfelŭ și sĕ declare vinovațĭ pe acusațĭ.

Președintele. Fiind-că d-nii inculpațĭ nu pricepŭ limba maghiară, deși au declaratŭ că nu voescŭ a se apĕra, aflu de lipsă totușĭ, ca în limba lorŭ se pricépă acusațiunea procurorului. Rogŭ dér pe d-lŭ interpretŭ, ca celŭ puținŭ în liniamente principale sĕ le esplice acusarea d-lui procuror. Provocŭ totodată pe acusațĭ a spune, décă voescŭ sĕ se foloséscă de dreptulŭ apĕrării séu nu?

[Va urma.]

Cancelarulŭ Bismarck și mórtea împĕratului Wilhelm.

In ședința dela 19 Martie a Reichstagului, după ce s'a cititŭ mesagiulŭ imperialŭ de către principele Bismarck, președintele s'a credutŭ datorŭ a esprima cea mai căldurósă mulțămire a Reichstagului tuturor parlamentelor străine pentru condolențele lorŭ cu ocasiunea morței împĕratului Wilhelm.

Cancelarulŭ ḑise:

Așŭ simți o mare satisfacțiune décă m'așŭ puté privi ca însărcinatulŭ d-vóstră pentru a transmite acelor guverne străine, ale căror parlamente nĭ-au manifestatŭ condolențele, mulțămirea Reichstagului germanŭ.

Mai nainte de toțĭ Germanii din străinătate, carĭ din tóte părțile globului manifestatŭ părerea lorŭ de rĕu nu numai prin vorbe ci și prin florĭ și coróne. Este ceva ne mai pomenitŭ în istoriă acéstă asociare la doliu cu ocasiunea morței unui monarchŭ. Au mai muritŭ și înainte ómenĭ marĭ în istoriă, și mórtea lui Napoleonŭ I, a lui Petru celŭ mare a lui Ludovicŭ XIV de sigurŭ a produsŭ o mare impresiune. Dér ca sĕ fi trimisŭ coróne și palmĭ dela antipoḑĭ, nu s'a mai pomenitŭ în istoriă. Nicĭ unŭ domnitorŭ n'a ajunsŭ așa departe în câtŭ tóte popórele fără escepțiune sĕ manifesteze condolențele lorŭ cu ocasiunea morței lui.

Mai multŭ de relevatŭ suntŭ manifestațiunile țĕrilorŭ care se găsescŭ cu noi în legăturĭ mai strînse de prietiniă, cum suntŭ Austro-Ungaria, Italia, Portugalia, Țĕrile de josŭ, Suedia, Belgia, Danemarca. Relațiunile cu Germania au trebuitŭ sĕ lase în Danemarca uncle amintirĭ neplăcute, dér persóna, care a dispărutŭ dintre noi, a esercitatŭ în tóte direcțiunile o putere atâtŭ de vindecătóre și împăciuitóre, încâtŭ și d'acolo, și nu numai din partea guvernului, ci și din partea ambelorŭ Camere s'au trimisŭ demne și simpatice adrese de condolență. Vĕ mulțumescŭ pentru autorisarea ce'mĭ dațĭ d'a mulțumi pentru aceste simpatiĭ, pe care pacea viitorului se întemeiază multŭ mai tare, decâtŭ pe tratatele scrise.

Generalulŭ Boulanger.

De câtva timpŭ lumea se ocupă fórte multŭ de generalulŭ Boulanger. Ḑiarele din Parisŭ au pagine întregĭ pline cu amĕnunte despre acestŭ generalŭ, de când a fostŭ pusŭ în neactivitate. Foile germane de asemenea se ocupă de acestŭ oficerŭ francesŭ. Așa „Kölnische Zeitung“ primesce din Parisŭ următórea corespondență:

Deputații, carĭ simpatiséză cu Boulanger și ceilalțĭ prietenĭ ai lui desvóltă o mare activitate; despre dispositiunile celorŭ din provincia circulă felurite sciri, din carĭ s'ar puté conchide, că aceste dispoșițiunĭ nu suntŭ nefavorabile ministrului de rĕsboiu de odinióră. Deórece generalulŭ aprobă în tótă forma mișcarea începută în favorulŭ sĕu și ia parte fățișŭ la consultările amicilorŭ sĕi, se pare cu totulŭ basată pe adevĕrŭ împărtășirea foiei „Rappel“, că guvernulŭ va convoca unŭ consiliu de investigare, pe care'lŭ va întreba, décă nu trebue, ca Boulanger sĕ fiă cu totulŭ depărtatŭ din armată.

In partida radicală începe a se face o ruptură complectă, deórece Clémenceau a începutŭ a păși în potriva lui Boulanger.

In adunarea ținută de către partisanii generalului în 16 Martie n. pentru formarea unui comitetŭ republicanŭ, care sĕ întocméscă unŭ protestŭ naționalŭ, s'a proiectatŭ unŭ manifestŭ, care are a se afișa în tóte comunele din Francia.

La 19 Martie n. s'a întrunitŭ comitetulŭ de protestare pentru Boulanger și a adresatŭ către alegĕtorii a două departamente următorulŭ apelŭ:

„In interiorŭ guvernulŭ s'a arĕtatŭ neputinciosŭ, în afară slabŭ. Parlamentulŭ, condusŭ de miniștri fără nicĭ o formă patriotică, n'a realisatŭ nicĭ o reformă republicană; egalitatea cu privire la serviţiulŭ militarŭ este și acum o vorbă gólă după patru perióde legislative. Pedepsirea violentă, anti-patriotică a lui Boulanger ne permite sĕ protestămŭ contra acestei politice fatale. Francia respinge orĭ-ce dictatură. Nu e vorba de a aduce la cârmă pe unŭ bărbatŭ, ci de a asigura esistența națiunii printr'unŭ soldatŭ republicanŭ patrioticŭ.

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

(2.)

IONŬ ISTEȚULŬ.

Legendă de V. A. Urechiă.

Ionŭ luă pușca — că dór era elŭ atâta de istețŭ ca sĕ șcie că la mulțĭ potŭ sĕ-i ésă în cale niscai fiare... și porni. Și dăi, și dăi!... Haide hai!... totŭ înainte... până, ce ajunse la pólele unui munte, unde calea să iezea.

Neșciindŭ în cotro sĕ apuce, — că nu era pe acolo nicĭ țipenie de omŭ, Ionŭ se tologi pe malulŭ Slănicului și se odihni hăulindŭ o doină de jele. De o dată ridicând ochii spre zarea dealului, numai ce ḑări unŭ omŭ care mergea pe crésta dealului, cu doi măgarĭ greu încărcațĭ.

— Unde mergŭ alții, mergĭ și tu. Nimerescŭ orbii Brăila, a ḑisŭ d. căpitanŭ. Se vede că pe unde merge omulŭ acela este drumulŭ... pe-acolo trebue sĕ mergŭ eu, îșĭ ḑise Ionŭ.

Și urcă nene, la dealŭ, ca o capră, de se prăpăstuiau, stirnite de picióreIe lui, bolovanii și prundulŭ, ca la vreme de și-voiu!... Haida-hai! haida-hai!... Dór de-o ajunge pe omulŭ cu cei doi măgarĭ încărcațĭ.

Nicĭ întârḑiă de-a da de dînsulŭ pe póla de dindosŭ a dealului.

Numai omulŭ cu măgarii, câtŭ zări pe unŭ soldatŭ, cu pușca la umĕrŭ, țișnindŭ de după munte, la câțiva pașĭ de lângă dînsulŭ, lăsă măgarii încărcațĭ și-o tuli de fugă, deadreptulŭ, peste ponóre și rîpĭ...

Nu era istețŭ Ionŭ Istețulŭ, dér auḑise elŭ, în Têrgu-Ocnei, de contrabandiștii despre Ardealŭ. Pricepŭ, decĭ, că omulŭ acela era unŭ contrabandistŭ.

Acum, Ionŭ merse după cei doi măgarĭ, carĭ șciau mai bine ca elŭ drumulŭ prin potecĭ și-lŭ scóseră măgarii tocmai la Slănicŭ, dinoóce de orĭ-ce vamă. Numai cum Ionŭ n'avea de ce sĕ ocoléscă vămile, elŭ merse, cu măgarii încărcațĭ, până în vama Slănicului, după ce la priporulŭ Vulturului dete porunca căpitanului.

Vameșulŭ dela Slănicŭ, omŭ priceputŭ în socotelĭ de una ție — două mie — după ce scotoci toțĭ desagiii de pe măgarii lui Ionŭ, în carĭ desagĭ află marfă scumpă de contrabandă, dete lui Ionŭ partea ce i se făcea din prinderea contrabandei. Póte i s'ar fi făcutŭ lui Ionŭ ceva mai multŭ de 600 lei, numai de: calulŭ de darŭ nu-lŭ căta de muscă la măsele... Bine și cu atâta... Că ce pofțițĭ?... Sĕ nu se înfrupte în óla cu smântână și bietulŭ vameșŭ?...

Păi écă de unde-i venise lui Ionŭ Istețulŭ cei 600 lei, pe carĭ îĭ dăduse în mânile căpitanului Glonță, sĕ-i păstreze până la liberare.

* *
*

Acu Ionŭ Istețulŭ șĭ-a cumpĕratŭ haine țĕrănescĭ, că dela cazarmă i-au luat tóte hainele de soldatŭ... Ba i-au lăsatŭ o sdrénță de manta, dela care magazinerulŭ a tăiatŭ toțĭ nasturii și care e ferfentită mai dehai decâtŭ drapelulŭ regimentului... Fie, că Ionŭ e voiosŭ că are la brâu sub bete nouĕ fóia de liberare și e gata de plecare. Nu potŭ ḑice că nu este ceva măhnitŭ Ionŭ, că se desparte de d. căpitanŭ Glonță, că a fostŭ totdeauna bunŭ cu elŭ d. căpitanŭ, dér bucuria covîrșaște măhniciunea lui, ca de! totŭ mai multŭ decâtŭ pe d. căpitanŭ iubeșce Ionŭ pe Acsinia lui.

— Ei, gata de drumŭ, Ióne?... îlŭ întrébă d. căpitanŭ.

— Gata, domnule căpitane, sĕ trăițĭ!

— Ióne, istețŭ, istețŭ sĕ fii Ióne, că fără de istețĭ te dai afundŭ în lume.

— Domnule căpitane, sĕ trăițĭ!... De ce nu-mĭ dai acum la plecare, vre-o două, trei sfaturĭ bune, sĕ mĕ istețescŭ, sĕ mĕ facŭ și eu omŭ!

Sĕ vedemŭ. De ce o sĕ te apucĭ tu, în satulŭ tĕu?

— Sĕ trăescŭ, cum o vré Dumneḑeu, cu Acsinia și cu socru-meu.

— Socru-tĕu e omŭ de omenie?...

— Păi de!... Ce sĕ vĕ spuiu, domnule căpitanŭ?... Socru-meu a învĕțatŭ carte, sĕ se facă popă, dér când sĕ ia potcapulŭ, s'a resgânditŭ, că i-a cerutŭ la piscupie prea mulțĭ galbenĭ... De popitŭ nu s'a popitŭ, dér cu gândulŭ de popie elŭ se însurase cu o fată din satŭ... A muritŭ sermana, din făcere, născêndŭ pe Acsinia, nevasta mea, s'avemŭ iertăciune... Apoi tata socru nu s'a mai însuratŭ, dér remase în trebile bisericescĭ: se făcŭ pălămariu și cântărețŭ la biserica nóstră, la Sfeatŭ Ilie din Săl-catŭ.

— Și muierea ta trăește pe lângă tată-sĕu?

— Păi așa dau cu mintea, că da.

— Ce! nu șcii unde se află muierea ta?

Numele Boulanger însemnéză: Libertăţĭ publice şi reforme democratice înăuntru şi atitudine demnă în afară. Pe când Boulanger era ministru, elŭ a ḑisŭ: „Décă aşĭ îndemna la rĕsboiu, aş fi unŭ nebunŭ, décă nu m'aşŭ pregăti de rĕsboiu aşŭ fi unŭmiserabilŭ!“. Prin acésta Boulanger a reprodusŭ gândirea tuturorŭ Francesiorŭ. — Alegĕtori! Sunteţĭ chemaţĭ sĕ vĕ arĕtaţĭ părerea şi Dumineca viitóre vĕ veţĭ arăta sentimentele patriotice întrunindu-vĕ voturile asupra lui Boulanger.

Dér numitulŭ comitetŭ de protestare a presimţitŭ de timpuriu, precum se vede, că nu o sĕ ajungă la nicĭ unŭ resultatŭ. Sub pretextulŭ, că se feresce a da guvernului motivŭ de a lua mĕsurĭ de prigonire contralui Boulanger, şĭ-a retrasŭ la 21 Martie candidatura generalului şi şĭ-a suspendatŭ acţiunea sa.

SCIRILE ḐILEI.

Maiestatea Sa monarchulŭ a dăruitŭ din casseta propriă *10,000 fl. pentru inundaţii* din Ungaria.

* * *

Ministrulŭ a aprobatŭ statutele pentru înfiinţarea *societăţii de lectură ungurescĭ în Năsĕudŭ.* „Prin acésta — scrie unŭ corespondentŭ alŭ lui „Kolozsvár“ — amŭ aruncatŭ simburele primei societăţĭ cu sentimente ungurescĭ în pămêntulŭ, unde cu câţiva anĭ mai înainte cuvêntulŭ ungurescŭ figura aşa de rarŭ. ca şi unŭ corbŭ albŭ.“ Apeléză corespondentulŭ la patriotismulŭ membrilorŭ, ca sĕ lucreze pentru consolidarea societăţii ungurescĭ şi a ideii de statŭ maghiarŭ în acele părţĭ. — Noi scimŭ că în Năsĕudŭ nu suntŭ Ungurĭ, aflămŭ dér că e fórte superfluă acolo o societate de lectură unguréscă, căcĭ dóră nu-şĭ închipuescŭ şoviniştii, că vorŭ puté face şi din Românii Năsĕudenĭ ómenĭ cu sentimente maghiare ci îşĭ vorŭ păstra sentimentele lorŭ românescĭ în ciuda tuturorŭ uneltirilorŭ de maghiarisare.

* * *

După raportulŭ cetitŭ în şedinţa Comitetului comitatensŭ din comitatulŭ Sĕlagiului, succesulŭ asentărilorŭ sĕvêrşite până acum a fostŭ favorabilŭ. In lunile lui Ianuariu şi Februariu s'au încassatŭ în darea directă 72,704 fl. 88$^{1}/_{2}$ cr, *au rĕmasŭ însĕ restanţă 493,569 fl. 15 cr. Starea sanitară* a locuitorilorŭ în cursulŭ lunei Februarie *a fostŭ rea.* A grassatŭ vĕrsatulŭ în 10 comune cu 227 de bolnavĭ, dintre carĭ 173 s'au vindecatŭ, 33 au muritŭ, 21 stau sub cură. Scarlatina a grassatŭ în 8 sate şi în oraşulŭ Zelău, cu 494 bolnavĭ, dintre carĭ 378 s'au vindecatŭ, 34 au muritŭ, 82 stau sub cură.

* * *

Unŭ raportorŭ alŭ „Voinţei Naţionale,“ ducêndu-se la domiciliulŭ d-lui *M. Kogălniceanu* spre a lua informaţiunĭ despre starea sănătăţii sale, care de câte-va ḑile este sdruncinată, comunică că D. M. Kogălniceanu este în patŭ şi se află în slăbiciune, ceea ce a făcutŭ pe medicĭ sĕ-i prescrie repausulŭ celŭ mai absolutŭ. D. Kogălniceanu nu primesce pe nimenĭ. Se speră, că slăbiciunea va puté fi în curêndŭ combătută şi că peste două trei ḑile d-lui M. Kogălniceanu îi va fi bine. Mai mulţĭ amicĭ şi cunoscuţĭ ai eminentului bărbatŭ de Statŭ au fostŭ de şĭ-au luatŭ informaţiunĭ despre starea sănătăţii sale.

* * *

Prin o ordinaţiune a ministrului ungurescŭ de justiţiă, în cerculŭ tribunalului din Elisabetopole s'a dispusŭ dela 1 Maiu a. c. următórea împărţire a notariatelorŭ publice: Pentru ţinutulŭ, ce a aparţinutŭ cercului notariatului publicŭ din Mediaşŭ, adecă judecătoriile cercuale din Dicsö-St.-Márton şi Hususĕu cu prima Maiu se va sistemisa unŭ singurŭ notariatŭ regescŭ publicŭ cu centrulŭ în Dicsö-St.-Márton. Ţinutulŭ Agnitei ce a aparţinutŭ până acum la notariatulŭ Sighişórei se va alătura la Mediaşŭ, astfeliu că cerculŭ notariatului publicŭ alŭ Sighişórei va cuprinde ţinutulŭ judecătoriilorŭ cercuale din Sighişóra, Cincŭlŭ mare şi Cohalmŭ. De cerculŭ Mediaşului se va ţiné ţinutulŭ judecătoriilorŭ cercuale din Mediaşŭ, Elisabetopole şi Agnita.

Emigrările de aḑĭ.

În timpurile cele vechĭ popórăle părăseau patria lorŭ parte din causă că năvăleau alte popóră mai puternice asupra lorŭ şi le scoteau cu sila din pămêntulŭ lorŭ, parte din cause elementare, şi fórte arare-orĭ îşĭ părăseau ţéra din cause economice.

In evulŭ mediu înse părăseau ómenii pămêntulŭ strămoşescŭ din causă, că nu mai puteau suferi tirăniile şi brutalităţile domnilorŭ feudalĭ şi prigonirile religionare.

In ḑilele nóstre părăsescŭ ómenii ţéra lorŭ şi îşĭ caută locuinţe în alte ţĕrĭ, parte din causă, că populaţiunea s'a înmulţitŭ atâtŭ de tare, de nu mai potŭ trăi ómenii nicĭ într'unŭ chipŭ, parte din causa miseriei şi a greutăţilorŭ ce-i apasă.

Până acuma Germania era patria emigraţiunilorŭ transatlantice.

De şirŭ de anĭ însĕ au începutŭ ómenii a emigra şi din părţile nordice ale Ungariei în America. Din Transilvania au emigratŭ şi emigréză în România atâtŭ Românii, câtŭ şi Săcuii, dér cu deosebire Săcuii emigréză mereu în Moldova. Românii emigréză numai mai sporadicŭ, dér de când a venitŭ stăpânirea actuală ungurésca la cârma statului, emigraţiunea ia şi între Românĭ dimensiunĭ înspăimêntătóre. Chiarŭ de prin ţinuturĭ de unde nu s'au mai pomenitŭ nicĭ odată, iau ómenii lumea 'n capŭ blăstămândŭ şi afurisindŭ pe cei ce i-au desmoştenitŭ de moşia părintéscă.

In timpulŭ din urmă emigraţiunile au luatŭ în părţile nordice carpatine ale Ungariei, pe unde locuescŭ Slovacii şi Germanii, dimensiunĭ fórte marĭ, aşa în câtŭ comitatele C. Şaroşŭ, Liptai, etc. suntŭ ameninţate cu depopularea lorŭ.

Chiar în ḑiua de astăḑĭ emigraţiunile au produsŭ o mare calamitate în comitatele mai susŭ pomenite, aşa că nu se mai capĕtă muncitorĭ şi cărăuşĭ slovacĭ, carĭ deşi sunt unŭ poporŭ bravŭ, pacînicŭ, străduitorŭ şi care se mulţumesce cu puţin emigréză în masse marĭ în America unde mulţĭ se prăpădescŭ neputêndŭ învinge tóte greutăţile, cu carĭ au sĕ se lupte la începutŭ.

Ce face pe aceştĭ ómenĭ nefericiţĭ sĕ-şĭ părăséscă patria lorŭ muntósă şi sĕ trécă peste oceanŭ, tocmai la America?

Nu este nicĭ pofta de aventurĭ, nicĭ aplicarea spre schimbare şi nicĭ vre-unŭ capriciu nu-i îndemnă, de a-şĭ părăsi cu atâta uşurinţă pămêntulŭ unde zacŭ osĕmintele şi cenuşa părinţilorŭ lorŭ. Slovaculŭ şi Germanulŭ, ca ori şi care altŭ poporŭ, nu'şĭ părăsesce patria, de câtŭ numai constrînsŭ de o mare nevoiă. Slovacii cutreerau lumea pentru ca sĕ aducă pâne copilaşilorŭ şi cu ce-şĭ adunau prin muncă se întorceau încărcaţĭ, ca şi nisce albine, în munţii lorŭ. Astăḑĭ însĕ li s'a urîtŭ de patria lorŭ, pentrucă nu mai potŭ suporta consecinţele cele stricăcióse ale administraţiunei şi ale justiţiei ungurescĭ, împilările şi împedecările cele sistematice ale desvoltării lorŭ materiale, spirituale şi morale îi silescŭ sĕ ia lumea 'n capŭ.

La aceste calamităţĭ se mai adauge şi stórcerea la care suntŭ espuşĭ din partea lipitorilorŭ jidovescĭ, carĭ sug omului şi mĕduva din óse, îi despóiă şi le otrăvesce totŭ organismulŭ prin bĕuturile cele puturóse şi otrăvitóre.

Inundărĭ.

Nĭ-se scriu din Deşŭ, cu data 22 Martie n. următórele:

Pămêntulŭ a statŭ timpŭ de 3$^{1}/_{2}$ lunĭ sub zăpadă grósă. Ghiéţa cea de 1 metru de grósă de pe rîulŭ nostru Someşulŭ mare şi Someşulŭ rece, în urma ivirei câtorva ḑile calde de primăvéră şi zăpada cea multă, topindu-se, apoi mai sporindu-se cu o plóiă în stropĭ marĭ, amestecată cu *zăpadă şi ghiaţă* (grindină) a produsŭ o inundare a Someşului acoperindŭ totŭ teritoriulŭ dela Deşiu pre care se intenţionéză a se aşeḑa palatulŭ episcopescŭ şi unde astăḑĭ se ţinŭ têrgurile de vite, ba apa a trecutŭ chiar şi peste drumulŭ ţĕrei, întrerupêndŭ comunicaţia, astfelŭ, că o cărută încărcată cu bucate a fostŭ răpită de valurile apei şi numai la o anumită depărtare oprindu-se a pututŭ scóte cu ajutorulŭ altorŭ cai.

De erĭ apa în urma îngheţului de nópte a începutŭ a scădé şi s'a retrasŭ în albia sa. Aşa o inundare spunŭ bĕtrânii că n'a mai fostŭ pe aicĭ de 36 de anĭ. Şesurile Cuadriórei, Micei şi Urişorului formau o mare de apă; drumulŭ ţĕrei era atacatŭ de apă atâtŭ la Cuzdrióra câtŭ şi celŭ ce duce cătră Someşulŭ micŭ.

O móră a oraşului a fostŭ mânată de apă.

Daune s'au causatŭ în sĕmĕnăturĭ. Alte nenorocirĭ nu au fostŭ.

Acum pămêntulŭ ne apare deodată de sub ometŭ şi numai mai icĭ colea, în dosurĭ, décă se mai póte vedé câte o bucată de zăpadă.

Sĕmĕnăturile de tómnă pe aicĭ, unde nu li-a ajunsŭ inundarea, spunŭ economii noştri, că au iernatŭ bine, fiindŭ scutite prin zăpadă de asprimea gerului şi a vêntului.

Se speréză la o véră mănósă.

Topirea masselorŭ de zăpadă de pe munţii ţinĕtorĭ de comitatulŭ Ciuculuĭ, a adusŭ cu sine inundarea Oltului. Maĭ multe sate ale comitatului Ciucŭ suntŭ ameninţate. Câmpurile câtorva comune stau sub apă.

Intêmplărĭ diferite.

Inmormêntaţĭ de viĭ. In câmpulŭ comunei Corna de lângă Abrudŭ, în apropiarea drumului ce duce spre băile de sare, se afla căsuţa modestă a unei femei române. Casa era situată la pólele unui dealŭ, care în nóptea de 18 Martie se surpă pe neaşteptate asupra căsuţei, în care durmea liniştită femeia proprietară cu cei trei copii ai sĕi. A fostŭ liniştitŭ somnulŭ lorŭ, dér a fostŭ pré lungŭ, căcĭ surparea dealului îĭ înmormêntă de vii cu casă cu totŭ.

Curajŭ nebunescŭ. Unŭ feciorașŭ sburdalnicŭ din orăşelulŭ Mărtinaşŭ, în Ungaria, se rămăşi, că pentru 20 florinĭ va pluti pe sloii de ghiaţă de pe rîulŭ Tisa, ce treceau cu o repeḑiune estraordinară. Toţĭ locuitorii din oraş eşiră la ţermĭ pentru a admira curagiulŭ nebunescŭ alŭ junelui flăcău, care luându-şĭ o scândură şi unŭ cârligŭ, se aruncă pe sloii de ghiaţă şi cu destoinicia unui adevĕratŭ eschimocŭ începŭ a pluti, sărindŭ de pe unŭ sloi pe altulŭ; unde depărtarea dintre sloi nu-i permitea sĕ sară, îşĭ făcea punte cu scândura, şi aşa îi succese a trece sănĕtosŭ şi voiosŭ la ţĕrmulŭ contrarŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.“)

Berlinŭ, 24 Martie. Monitorulŭ imperiului aduce unŭ comunicatŭ alŭ împĕratului cătră principele de coróna, prin care îlŭ însărcinéză pe acesta sĕ conducă şi sĕ aducă la îndeplinire afacerile de statŭ, ce i se vorŭ încredinţa; principele de coróna este împuternicitŭ a subscrie în numele împĕratului actele privitóre la aceste afacerĭ, fără a i se da ordine speciale pentru diferitele casurĭ.

Dare de sémă.

Cu privire la darea de sémă referitóre la *balulŭ arangiatŭ în favorulŭ casinei române din Beiuşiu,* apărutŭ în Nr. 50 alŭ fóiei nóstre, suntemŭ rugaţĭ a publica încă următórele contribuirĭ incurse mai târḑiu:

Din Aradŭ, d-nii: Dr. Iuliŭ Boncin 1 fl., Romulŭ Ciorogariu 1 fl., Dr. Nic. Oncu 1 fl., Aureliu Suciu 1 fl., Severŭ Bocşianu 1 fl., Vasiliu Mangra 1 fl., Dr. Georgiu Plopu 4 fl. Totŭ odată atâtŭ Domnii contribuenţĭ, câtŭ şi Domnii colectanţĭ primescă mulţumita sinceră.

Cursulŭ la bursa de Viena
din 23 Martie st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	96.
Renta de hârtiă 5%	83.15
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	149.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune)	93.90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune)	123.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	104.—
Bonurĭ rurale ungare	104.—
Bonurĭ cu clasa de sortare	103.60
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timişŭ	103.60
Bonurĭ cu cl. de sortare	103.60
Bonurĭ rurale Transilvane	103.80
Bonurĭ croato-slavone	103.25
Renta de hârtiă austriacă	77.40
Renta de argintŭ austriacŭ	79.10
Renta de aurŭ austriacă	109.60
Losurĭ din 1860	131.50
Acţiunile băncei austro-ungare	856.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungur.	270.75
Acţiunile băncei de creditŭ austr.	268.90
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	99.25
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	122.75
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	123.75
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.99
Napoleon-d'orĭ	10.05
Mărcĭ 100 împ. germane	62.40
Londra 10 Livres sterlinge	126.95

Cursulŭ pieţei Braşovŭ
din 24 Martie st. n. 1888.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.49	Vênd.	8.50
Argintŭ românescŭ	„	8.44	„	8.48
Napoleon-d'orĭ	„	10.03	„	10.06
Lire turcescĭ	„	11.34	„	11.37
Imperialĭ	„	10.34	„	10.37
Galbinĭ	„	5.88	„	5.92
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	102.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	99.—
Ruble rusescĭ	„	103.—	„	105.—
Discontulŭ		$6^{1}/_{2}$—8% pe anŭ		

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

— Nu, ḑeu, domnule căpitanŭ.

— Cum se póte? Nu ţĭ-a scrisŭ?

— Nicĭ-odată, domnule căpitane, că de când cu purdalniculŭ celŭ de sorţŭ numai şcie bieata unde am ajunsŭ eu.

— Dér de ce nu-i scriseşĭ tu?

— Păi, décă nu şciu carte...

— Caporalulŭ, mĕĭ Ióne, ţĭ-arŭ fi scrisŭ unŭ răvaşŭ, că elŭ şcie carte...

— De! aşa e, domnule căpitane... da nu mĭ-a venitŭ în gândŭ aşa ceva... că, vorba dumitale: isteţŭ nu prea m'a făcutŭ sfântulŭ Dumneḑeu...

Ióne, isteţŭ, isteţŭ sĕ fii... Că făr de isteţie te daĭ afundŭ în lumea asta.

— Ascultŭ, domnule căpitanŭ... Dă-mĭ, rogu-te, vre-o douĕ, trei sfaturĭ bune... Le-oiu totŭ ḑice în mintea mea, ca Tatălŭ nostru şi ér mĭ-orŭ prinde bine, ca dĕunăḑĭ, când mĭ-ai ḑisŭ, că, *„orbii nimerescŭ Brăila.“*

— Hei, băete! sfaturĭ bune aducŭ banĭ la chimirŭ.

— Aşa e, domnule căpitane; acela ce-mĭ dăduşĭ dĕunăḑĭ mĭ-au adusŭ 600 leuşorĭ în pungă.

— Şcii ce? mĕ Ióne; sĕ facemŭ unŭ têrgŭ. Eu ţĭ-oiu da unŭ sfatŭ bunŭ şi tu sĕ mi-lŭ plătescĭ 200 de lei, din cei 600 ce ai la mine.

— Aoleu' domnule căpitane... e cam pipĕratŭ sfatulŭ!.... 200 de lei!...

— Apoi de nu-i fi sfătuitŭ bine, mĕ Ióne, o sĕ perḑĭ şi cei 600 lei şi, cine şcie? póte şi viéţa!

— Aşa ḑeu!... Haide fie! dă-mĭ, domnule căpitanŭ, sfatulŭ şi-ţĭ ia 200 de lei din banii mei.

— Écă ce te sfătuescŭ:

„Fă din drumulŭ mare,
Nóptea, pe cărare.“

— Fă din drumulŭ mare... N'o sĕ uitŭ sfatulŭ dumitale, domnule căpitanŭ... Mai dă-mĭ unulŭ, domnule căpitanŭ ca sĕ mĕ mai isteţescŭ...

— Bine, dér o sĕ te coste alte 200 de lei...

— Vai! ce scumpŭ e!

— Apoi ce?.. Uitat-ai că numai cu unŭ sfatŭ alŭ meu, dĕunăḑĭ ai câştigatŭ 600 de lei?

— Aşa e, aşa e! Păi mai dă-mĭ unul şi-ţĭ mai opreşte alte două sute de lei, décă nu se póte mai puţinŭ.

(Va urma.)

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugăm pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonaţĭ, că mai avemŭ din anii trecuţĭ numerĭ pentru complectarea colecţiunilorŭ „Gazetei." precum şi câteva întregĭ colecţiunĭ. pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administraţiune în casŭ de trebuinţă.

Administraţiunea „Gaz. Trans."

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" à 5 cr. se potŭ cumpĕra în tutungeria **I. Gros** în librăria **Nicolae Ciurcu** şi **Albrecht & Zillich.**

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovŭ.